

УРПС Вх. №334/14.05.18

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. Димитър Атанасов Димитров, ДПН

на дисертационния труд на тема: „ИЗСЛЕДВАНЕ НА СКОРОСТНО-СИЛОВИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ПРИ СКИОРИ БЕГАЧИ В СПРИНТОВИТЕ ДИСЦИПЛИНИ“

Дисертант: Иван Димитров Бирников

Научен ръководител: доц. Петър Зографов, доктор

Предоставеният ни дисертационен труд е разработен върху 156 страници от които 83 стр. обхващат изследваните литературни източници, 5 са отделени за втора глава при поставяне на целта, задачите и методите на изследването, 15 за трета глава – резултати от изследването, една страница за изводи и препоръки, осем за приложения към дисертацията и шест за ползваните общо 135 литературни източници, от които 92 на кирилица и 43 на латиница.

Темата за разработка на дисертационния труд е избрана правилно, като се има в предвид, че спринтовата дисциплина в ски бяганията е нова и разполага с ограничен контингент от целеви изследвания.

Структурирането на отделните глави отговарят на целта и задачите поставени от докторанта, като засягат основните проблеми на разработвания труд.

Прави впечатление добрият и гладък начин за излагане на мислите, интерпретациите и съжденията използвани в отделните глави.

В това отношение считам, че трудът има висока научна стойност и актуалност, като един от първите, насочен към решаване на проблемите в тази неразработена методически дисциплина.

Темата е формулирана правилно и дава възможност от самото заглавие читателят да се запознае с предстоящите изследователски проблеми.

Целта на изследването, разработване и прилагане на нормативни таблици за оценка на скиорите-спринтьори са коректни, и насочват конкретните изследваниятачно към същността на проблема. Тук трябва да отбележа, че не става ясно от табл. 4 и табл. 5 в какви мерни единици е нормативната база при бягането на 800 м. и на теста на тренажор от 2 x 500 м. Във връзка с тези таблици е било по-удачно да се покажат нивата на лактата и пулсовата честота в края на третата минута, когато се очаква значителното им покачване, за да се определят максималните им стойности. В посоения ни случай нивото на лактата в шестата и дванадесетата минута са по-ниски от максималните стойности, което е в противоречие с редица подобни изследвания.

Авторът е използвал богата гама от апаратурни методи за регистриране нивото на пулсовата честота, лактата и газовата обмяна, което значително подобрява качеството на труда.

В разработката обаче, липсват данни от тези изследвания. Проследени са основно промените в нивата на пулсовата честота и лактата.

Авторът правилно отбелязва, че с помощта на биохимичните изследвания се дава представа за динамиките на посочените по-горе два показателя на третата, шестата и деветата минута. В таблиците №№ 3, 4, 5 и 6 обаче, са показани промените на шестата и дванадесетата минута, което е в противоречие с поставените задачи на изследването, които по същество са много точно определени.

В първа глава на докторанския труд е направен широкообхватен литературен обзор на проблемите свързани с характера на тренировъчните натоварвания, интензификацията на тренировъчния процес, морфо и биоенергетичните характеристики на този нов вид дисциплина в ски-бяганията. Много подробно, в някои моменти дори излишно авторът се е постарал да даде пълна представа за тези изменения в организма, което в известна степен е обременило текстовата част.

Това се вижда и от обема на първа глава, който е осемдесет страници, при положение, че обикновено се изискват не повече от 30-

35 стр. според приетата практика и публикациите на Бачев, В., Галов, М. (2000 г.), Костов, К. (2013 г.).

Концепцията на изследването е ясно поставена и е насочена към решаване на проблема за разработване на нормативни таблици, за оценка на натоварването през подготвителния период на елитни ски бегачи.

Обектът и предметът на изследването са добре формулирани.

Докато се съобщава броя на анкетирания лица (40 души), то за тези използвани в практическите изследвания състезатели, такива данни няма.

Освен посочените методи за регистриране на лактата и пулсовата честота, да отбележа с прецизна апаратура, авторът е използвал и други методи, като известния „Унгетски“ тест проведен на велоергометър, както и максимален тест на ергометър „Консепт-2, ски ерг“ за регистриране работоспособността на горните крайници.

Получените от изследването резултати са обработени с помощта на статистическите методи – вариационен, регресионен, корелационен и сигмален, като за достоверност е използван „Т“ критерия на Стюдънт.

Отбелязах някои неточности при изчисления на коефициента на вариация (табл. 3, 4, 5 и 6), където стойността му не отговаря на показатели с помощта на които се изчислява, а именно стандартната грешка и средната аритметична величина на дадения показател.

Табличният материал е представен нагледно, лесно за разчитане и дава достатъчно информация за извършените изследвания и резултатите от тях.

Трудът е завършен с извеждането на пет извода и три препоръки за спортната практика. От полезрението на автора е избегнат въпросът със структурата и съдържанието на тренировъчния процес, който не е отразен в изводите. Този въпрос е могло да бъде разработен по-обстойно с посочване на вариативността на използваните тренировъчни средства в трите периода на годишния цикъл за тренировка, тяхната динамика, промените в използваните по интензивност тренировки и пр.

В трети извод се посочва, че тестът 800 м. крос е един от най-информативните. Всъщност бягането на 800 м. не е крос, а натоварване, установяващо анаеробно-лактатните възможности на организма. Освен това авторът правилно на стр. 97 определя, че бягането на 800 м. НЕ Е КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНКА НА СПЕЦИФИЧНАТА ПОДГОТОВЕНОСТ НА СКИОРА БЕГАЧ В СПРИНТОВИТЕ ДИСЦИПЛИНИ, което е в противоречие с направения извод номер три.

Искам да обърна внимание и на някои допуснати неточности при цитирането на използваните в труда автори. Една голяма част, които са отразени в текста не съществуват в посочените в края на дисертацията литературен списък. Такива са Княжев, Филин, Коц, Ратов, Салтин, Персон, Левик и др. Този недостатък е било възможно да се избегне след първоначалното разглеждане на труда в научната комисия.

Независимо от направените забележки считам, че трудът има много положителни качества. В него се представят за първи път изследвания третиращи въпросите на спринтовото ски бягане. Посочени са определени количествени и качествени показатели, промени в организма и пр., което е определен принос в теорията и методиката на тренировъчния процес.

Научната и познавателната стойност на докторанта ще подпомогне треньорите в тяхната непосредствена практическа дейност, ще се подобри планирането и отчитането на тренировъчните натоварвания и усъвършенства цялостния тренировъчен процес.

Предлагам на Уважаемото научно жури, дисертационния труд да се приеме като завършена и самостоятелна работа на докторанта и да му бъде присъдетна научната степен „доктор”.

11.05.2018 г.,
София

Проф. Д. А. Димитров, дпн